

Wrocław, dnia 29.03.2021 r.

Sz.P.

Dorota Kacprzyk

Prezes Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej

Szanowna Pani Prezes,

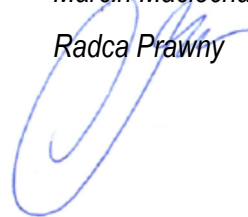
w załączeniu przekazujemy opinię prawną nt. wybranych zagadnień dot. dotyczącą naliczania opłat za korzystanie ze środowiska w odniesieniu do środków dezynfekcyjnych używanych przez spółki komunikacji miejskiej dla ochrony życia i zdrowia pasażerów korzystających z publicznego transportu zbiorowego.

W szczególności niniejsza analiza zawiera wyjaśnienie wątpliwości przekazanych e-mailem z dnia 26.03.2021 r.

Z poważaniem

Marcin Maciocha

Radca Prawny

OPINIA PRAWNA
DOTYCZĄCĄ NALICZANIA OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA W ODNIESIENIU DO
ŚRODKÓW DEZYNFEKCYJNYCH UŻYWANYCH PRZEZ SPÓŁKI KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ
DLA OCHRONY ŻYCIA I ZDROWIA PASAŻERÓW KORZYSTAJĄCYCH Z PUBLICZNEGO
TRANSPORTU ZBIOROWEGO.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP - ZAGADNIENIA PRAWNE.....	2
II.	STAN PRAWNY	2
III.	ANALIZA PRAWNA.....	3
IV.	WNIOSKI	5

I. WSTĘP - ZAGADNIENIA PRAWNE

1. Przedmiotem niniejszej analizy prawnej jest rozstrzygnięcie wątpliwości w zakresie zagadnienia dotyczącego naliczania opłat za korzystanie ze środowiska w odniesieniu do środków dezynfekcyjnych używanych przez spółki komunikacji miejskiej dla ochrony życia i zdrowia pasażerów korzystających z publicznego transportu zbiorowego.
2. W szczególności w ramach niniejszej opinii dokonano odpowiedzi na pytanie:
 - 1) czy spółki komunikacji miejskiej podlegają przepisom POŚ w zakresie ponoszenia opłat za korzystanie

środowiska w związku z korzystaniem przez nie przy odkażaniu powierzchni autobusów (w związku z czynnościami przeciwdziałającymi rozprzestrzenianiu się pandemii Covid – 19) z środków dezynfekujących (emisja LZO);

- 2) czy ww. działania można potraktować jako wykonywanie działalności ratowniczej ?

II. STAN PRAWNY

3. Podstawą sformułowania wniosków zawartych w niniejszej opinii są m.in. następujące akty prawne **według ich aktualnego na dzień sporządzenia**

niniejszej opinii brzmienia:

- a. Ustawa z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska – zwana dalej „Prawo ochrony środowiska” lub „POŚ”
- b. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.
- c. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.
- d. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie „zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz.U. Nr 100, poz. 908) tj. z dnia 29 lutego 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 283)- dalej jako „ZTP”

III. ANALIZA PRAWNA

4. Zgodnie z art. 285 ustawy - Prawo ochrony środowiska opłaty za korzystanie ze środowiska, za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza ponosi się za wszystkie substancje wprowadzone do powietrza w danym okresie rozliczeniowym, także wprowadzane w sposób nieorganizowany i dotyczy to również wykorzystania środków dezynfekcyjnych (emisja LZO). Opłata za rok 2020 będzie rozliczona w roku 2021 na podstawie wielkości rocznej rzeczywistej emisji określonej w raporcie, o którym mowa w art.7 ust.1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz należy ją uwzględnić w „zbiorczym zestawieniu informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat”.
5. **W art. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej dokonano (na potrzeby wyłącznie tego aktu prawnego) zdefiniowania pojęcia**

działań ratowniczych - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;

6. Jednocześnie zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 2) POŚ przepisów ustawy nie stosuje się także w zakresie ponoszenia opłat w razie prowadzenia działań ratowniczych. Przepis ten jednakże w żadnym miejscu nie wskazuje, że przez pojęcie działań ratowniczych rozumie się czynności zdefiniowane w art. 2 pkt 2) ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
7. Tym samym nie można w sposób bezrefleksyjny dokonywać przeniesienia definicji obowiązującej na gruncie przepisów przeciwpożarowych do stanów prawnych regulowanych przepisami POŚ.
8. Zasady tworzenia aktów prawnych w sposób precyzyjny przesądzają kiedy i w jaki sposób należy korzystać z definicji ustawowych
9. Zgodnie z § 146 ZTP W ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli:
 - 1) dane określenie jest wieloznaczne;
 - 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości;
 - 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe;
 - 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba

- ustalenia nowego znaczenia danego określenia.
2. Jeżeli określenie wieloznaczne występuje tylko w jednym przepisie prawnym, jego definicję formułuje się tylko w przypadku, gdy wieloznaczności nie eliminuje zamieszczenie go w odpowiednim kontekście językowym.
10. Zgodnie zaś z § 147 ZTP jeżeli w ustawie lub innym akcie normatywnym ustalono znaczenie danego określenia w drodze definicji, **w obrębie tego aktu nie wolno posługiwać się tym określeniem w innym znaczeniu.** Jeżeli zachodzi konieczność odstąpienia od zasady wyrażonej w ust. 1, wyraźnie podaje się inne znaczenie danego określenia i ustala się jego zakres odniesienia.
11. Z powyższego wynika a contrario oczywisty wniosek, że w obrębie innego aktu prawnego dane sformułowanie po pierwsze może mieć zupełnie inne znaczenie a po drugie, że nie można definicji z jednego aktu prawnego odnosić (bez odpowiedniego odniesienia) do sformułowań w innym akcie prawnym.
12. Ustawodawca (zakładając paradygmat racjonalnego ustawodawcy) nie wprowadził do POŚ definicji działań ratowniczych. Uznał więc, że pojęcie to:
- Nie jest wieloznaczne
 - Nie jest nieostre
 - Jest powszechnie zrozumiałe
- d. Nie istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia tego określenia.
13. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym na terenie kraju mamy do czynienia ze stanem epidemii. Zgodnie z legalną definicją stan ten to sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z wystąpieniem epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych dla zminimalizowania skutków epidemii.
14. Epidemią jest z kolei stan w którym występują na danym obszarze zakażenia lub zachorowani na chorobę zakaźną w liczbie wyraźnie większej niż we wcześniejszym okresie albo wystąpienie zakażeń lub chorób zakaźnych dotychczas niewystępujących. Stan ten w skutkował regularnym wydawaniem w oparciu przepisy ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi rozporządzeń wykonawczych oraz wytycznych przez GIS oraz Sanepid.
15. Zgodnie z obowiązującymi w 2020 roku zaleceniami¹ operator publicznego transportu zbiorowego był zobowiązany do czynności:
- Ozonowania pojazdu lub dezynfekcja z użyciem alternatywnej metody po zakończeniu przewozu każdego dnia.

¹ <https://www.gov.pl/web/gis/zasady-bezpiecznego-korzystania-z-pojazdow-publicznego-transportu-zbiorowego-w-trakcie-epidemii-sars-cov-2-w-polsce-glowny-inspektorat-sanitarny-ministerstwo-zdrowia-ministerstwo>

- b. Regularnego mycia i dezynfekcja, stosownie do potrzeb, powierzchni dotykowych w pojeździe podczas przerw w pracy pojazdu, nie mniej niż 2 razy dziennie.
 - c. W razie konieczności zwiększenie częstotliwości kursowania pojazdów w godzinach szczytu komunikacyjnego.
 - d. W przypadku szkolnych przewozów autobusowych, zapewnienie środków do dezynfekcji rąk przy wsiadaniu do pojazdu i po jego opuszczeniu przez pasażerów.
 - e. Zapewnienie dla pasażerów środków do dezynfekcji na terminalach, dworcach autobusowych, z których odjeżdżają i przyjeżdżają pojazdy komunikacji publicznej.
16. W związku z powyższym skoro operatorzy komunikacji miejskiej byli zobowiązani do prowadzenia odpowiednich działań w związku ze stanem epidemii to jak najbardziej wykonywali czynności ratownicze, które to miały na celu ochronę życia i zdrowia ludzi.
17. Zgodnie z definicją słownikową **ratownictwo to nic innego niż ogół środków i metod ratowania życia**

ludzkiego i niesienia pomocy w warunkach zagrożenia.

18. **Ww. słownikowa definicja de facto niewiele różni się od definicji z ustawy o ochronie przeciwpożarowej, gdzie także jest mowa o ochronie życia i zdrowia ale także o każdej czynności, która miałyby zapobiec miejscowym zagrożeniom.**
19. Niewątpliwie dezynfekcja pojazdów komunikacji miejskiej odbywająca się w trwającym stanie epidemii wg wytycznych GIS oraz Sanepid wpisuje się zarówno w definicję słownikową ratownictwa jak i tym bardziej w definicję z ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

IV. WNIOSKI

20. Podsumowując:

- a. **Operatorzy komunikacji miejskiej wykonując dezynfekcję pojazdów w ramach działań mających na celu ochronę życia i zdrowia ludzi (w oparciu o wytyczne GIS/Sanepid) w związku obowiązującym stanem epidemii wykonują działalność ratowniczą, o której mowa w art. 2 ust. 2 POŚ.**
- b. **W związku z powyższym operatorzy komunikacji miejskiej w ramach ww. działań nie ponoszą opłat za wprowadzane w zw. z ww. działaniami substancje do powietrza.**

Marcin Maciocha
Radca Prawny